Quelle: http://manuscripta.at/?ID=31625
Copyright: Zwettl, Zisterzienserstift

dic preter coniugi nemini manifestare solebat audiebat namque fore
te crescente gloria sua martyris qui tale lumen extinguere cupie
bat esse diminuta in perpetuis. Nam his qui spacium dierum quanto
magis ille miser hoc bonum latere cupiebat; tanto magis
ubique rumor virtutum supradictarum beati martyris dilatata radia
bat. Mox autem ut hebrino fuisset percognitum noluit corrigere
quod fecerat malum. sed corde iam ceco cum suis sequacibus increduli
tatis obdurat obstaculum. Iubebat enim minando abscon
dere, quod christus dominus ad confortandos incredulos ad gloriam sui
martyris super candelabrum ecclesie ad illustrationem fidelium dig
natus est demonstrare. Etenim cum mens tyranni hebe
tata esset unde sudaret. et nullatenus ad humilitatem vel emen
dationem sui converteret. est ultra solitum infastum superbie cervix eius
contra omnes diriguisset. tunc in eum fuit impletum salemonis
proverbium. Prius quam humilietur cor hominis elevatur. et ante ruinam ex
altabitur spiritus. Et ne tanti piaculi factum impunitum evaderet.
ipse sibi tamquam freneticus articulum mortis inquirit. Nam cui
dam optimati qui tunc functione fiscali ministrabat. inven
ta occasione eo usque intulit spolium. donec pene auferret
omne eius presidium. insuper etiam minabatur ei. et periculum mortis. Cer
nens autem vir iste periculum mortis sibi imminere. ad auxi
lium obfirmat animum. atque matutinum ante lucem ad eius ostium
observat egressum. Dies autem agebatur dominica. ideo processurus erat
ad matutinarum sollempnia. Cum autem ille pedem foris misisset
de limine. ecce iste insperate prosiliens gladio eum percussit in ca
pite. Ob cuius ictum duplicem decidit in mortem. et ita est ablatum
a regno eius iniquum dominium sicut quondam deus Israel abstulit
opprobrium prostrato allophylo phylisteo. Transacto vero spa
cio pene annorum tum mortuus est semper lugendus hebinus.
qui hanc lucernam nisus fuerat extinguere. et sermo divinus
in eodem impletur. Nam quia gladio multos occidit. percussus
gladio et ipse periit infelix ac miser qui tantis honoribus sub
limatus in totius mundi partibus dilatata fama industrie sue
pollebat inter homines. quoniam noluit suis inimicis dominicum man
datum implendo indulgentiam tribuere. eos vero ulciscendo
multos regna celorum fecit habere. Quamobrem verendum val
de est. ut qui tantos sacerdotes ac proceres ulcionis sue cru
delitate interimit. sibi potius penam parasset eternam. et quam tam
excelsam quam nullus francorum habere meruit gloriam perdidis
set. Postquam hebinus infelix vite finem dedit. quod invidia
ductus deo dilecto servo abscondere nitebatur. longe lateque cre
bruit. Postea hec igitur ut serenitati regis eiusque palatio de virtu
tibus sancti martyris veraciter fuit percognitum. quod christus dominus ad titu
lum sue laudis. sic eum clarificasset. signa virtutum cum ad
miratione rex credidit facta. et cepit vere venerari ut
martyrem. quem per accusationem tiranni. crediderat prius fuis
se culpabilem. Tunc prelatum est cum laude ad palatium.
quod multis diebus ab emulo latuit absconsum.

Passio duorum Ewaldorum martirum.

Duo quidam presbyteri de natione
anglorum qui in hybernia mul
to tempore pro eterna patria exula
verant venerunt ad provinciam anti
quorum saxonum. si forte aliquos
ibidem predicando christo acquirere
possent. Erant autem unius ambo
sicut devotionis. sic etiam vocabu
li. nam uterque eorum appellatur hewaldus. ea tamen distinctione
ut pro diversa capillorum specie. unus niger hewald. alter albus
hewald diceretur. Quorum uterque pietate religionis imbu
tus. sed niger hewald. magis sacrarum litterarum erat scientia
institutus. Qui venientes in provinciam intraverunt hospicium
villici cuiusdam. petieruntque ab eo ut transmitterentur ad satrapam
qui super eum erat. eo quod haberent aliquid legationis et cause
utilis quod deberent ad illum proferre. Non autem habent regem
idem antiqui saxones sed satrapas plurimos sue genti prepo
sitos qui ingruente belli articulo mittunt equaliter sortes
et quemcumque sors ostenderit hunc tempore belli ducem omnes sequ
untur. huic obtemperant. peracto autem bello equalis poten
tie omnes fiunt satrape. Suscepit ergo eos villicus et promit
tens se mittere eos ad satrapam qui super se erat. ut petebant
aliquot diebus secum retinuit. Qui cum cogniti essent a barbaris
quod essent alterius religionis. nam et psalmis semper atque orationibus
vacabant et cottidie sacrificium deo victime salutaris of
ferebant. habebant secum vascula sacra et tabulam altaris
vice dedicatam. suspecti sunt habiti. quia si venirent ad sa
trapam et loquerentur cum illo averterent illum a diis suis et ad no
vam christiane fidei religionem transferrent. sicque paulatim omnis
eorum provincia veterem cogeretur nova mutare cultura. Itaque
rapuerunt eos subito et interemerunt. album quidem hewaldum ve
loci occisione gladii. nigrum autem hewaldum. longo suppli
ciorum cruciatu. et horrenda membrorum omnium discerptione. quos
interemptos in rhenum proiecerunt. Quod cum satrapa ille quem vide
re volebant audisset. iratus est valde. quod ad se venire volen
tes peregrini non permitterentur. Et mittens occidit vicanos illos
omnes. vicumque autem incendio consumpsit. Passi sunt autem prefati sacer
dotes et famuli christi. quinto nonarum octobrium die. Nec martyrio
eorum celestia defuere miracula. Nam cum perempta eorum corpora
amni ut diximus a paganis essent iniecta. contigit ut haec contra impe
tum fluvii decurrentes per quadraginta ferme milia passuum ad ea
usque loca ubi illorum essent socii transferrentur. Sed et radius lucis per
maximus atque ad celum usque altus omni nocte supra locum
fulgebat. illum ubicumque ea pervenisse contigisset. et hoc etiam paganis
qui eos occiderant intuentibus. Sed et unus ex eis in visione nocturna
apparuit cuidam de sociis suis cui nomen erat tylmon viro
illustri et ad seculum quoque nobili qui de milite factus fuit
monachus. indicans quia eo loci corpora eorum posset inveni
re ubi lucem de celo terris radiasse conspiceret. Quod ita completum est.
Inventa namque corpora eorum iuxta honorem martyribus condignum recon
dita sunt. et dies passionis vel inventionis eorum congrua illis in